

معیارهای کلی یک پایان نامه خوب و قابل دفاع

متن پیشنهادی برای استادان راهنما، مشاور و دانشجویان

تدوین رحمت الله فتاحی

معلم علم اطلاعات و دانش شناسی

دانشگاه فردوسی مشهد

۱۳۹۵-۱۲-۱

در فرایند راهنمایی و انجام پایان نامه، بویژه در مقطع دکترا، بایسته است به معیارهای زیر توجه شود تا نتیجه کار، یک پایان نامه خوب و قابل دفاع باشد:

۱. نوآوری (Novelty)

- دقت کنید موضوع، محتوا و یا رویکرد پژوهش نو و تازه باشد. در این زمینه، باید به موارد زیر توجه کرد:
 - پرداختن به موضوع جدید،
 - پرداختن به مسئله جدید
 - استفاده از روش یا رویکرد نو،
 - بهره گیری از مدلها و نظریه های جدید
 - انجام پژوهش بین رشته ای
 - انجام پژوهش با یک جامعه جدید
 - اطمینان از دست یافتن به یافته های جدید

۲. اصالت محتوا (Originality)

- دقت کنید محتوا از اصالت برخوردار و به این موارد توجه شده باشد:
 - حاصل کار اصیل دانشجو،
 - عدم کپی برداری،
 - عدم سرقت علمی،
 - عدم داده سازی (گردآوری تصنعی اطلاعات...)

۳. کیفیت پایان نامه (Quality)

- دقت کنید پایان نامه از کیفیت لازم برای دفاع و نشر مقاله های برگرفته از آن برخوردار باشد. به این منظور، توجه به جنبه های زیر ضروری است:

- استفاده هدفمند از مبانی نظری،
- مرور تحلیلی، انتقادی و هدفمند پیشینه پژوهش در ارتباط با مسئله، پرسشها و فرضیه ها،
- بیان درست مسئله پژوهش،
- بیان درست سئوالها و یا فرضیه ها،
- مناسب بودن روش پژوهش،
- توجه به انسجام میان اجزای پژوهش (عنوان پایان نامه، چکیده، کلیدواژه ها، مسئله پژوهش، پرسشها، فرضیه ها، پیشینه، روش شناسی، تحلیل یافته ها، نتیجه گیری، ارائه پیشنهادها)

۴. سودمندی (Usefulness)

- دقت کنید پایان نامه از جنبه های زیر از سودمندی برخوردار باشد:
 - کاربردی بودن نتایج پایان نامه،
 - سودمند بودن برای جامعه حرفه ای و امکان استفاده از نتایج در جامعه،
 - توجه به موضوعهای روز و مورد نیاز جامعه،
 - توجه به ابعاد مختلف موضوع به لحاظ سودمند بودن

۵. اثربخشی Effectiveness

- دقت کنید پایان نامه از تاثیرگذاری لازم برخوردار باشد. زمینه ها و نشانه های زیر می تواند نشان دهنده تاثیرگذاری باشد:
 - پیش بینی جریان سازی علمی نتایج پایان نامه در حوزه های موضوعی مربوطه و ادامه انجام پژوهش توسط خود پژوهشگر یا پژوهشگران دیگر
 - احتمال بهره گیری و استناد پژوهشگران دیگر به پایان نامه و یا مقاله های برگرفته از آن،
 - کمک به پر کردن شکافهای پژوهشی در زمینه مورد نظر